

**Volodymyr Merezhko, Candidate of Economic Sciences,
Deputy Director of the Department of International Activities
and Strategic Development**

*Vynnytsia Institute of Trade and Economics
of State University of Trade and Economics
Vynnytsia, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-242-5-20>

FACTORS' ANALYSIS INFLUENCED ON THE LEVEL OF FINANCIAL AND ECONOMIC POTENTIAL OF ENTERPRISES

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Потенціал підприємства є комплексною категорією, яка відображає різні аспекти його господарської діяльності. Це обумовлює множинність впливу на нього різноманітних факторів, як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Усвідомлення їх дії на окремі компоненти потенціалу важливе для формування ефективної моделі управління потенціалом підприємства, регіону, країни [3].

Проте, коли реалізація потенціалу підприємства не обмежується виключно внутрішнім ринком, і передбачає різні форми зовнішньоекономічних операцій, кількість факторів впливу істотно збільшується та відбувається перерозподіл їх вагомості.

Для охоплення усіх факторів, що впливають на діяльність підприємств на зовнішніх ринках, та на реалізацію їх фінансово-економічного потенціалу, доцільно використати поділ за рівнем їх виникнення на фактори:

- макрорівня;
- мезорівня;
- мікрорівня.

До факторів макрорівня пропонуємо відносити ті явища, процеси, тенденції, які істотно впливають на можливості реалізації потенціалу певної держави і в однаковій мірі стосуються підприємств із різних галузей [2].

У свою чергу до факторів мезорівня пропонуємо відносити явища, процеси, тенденції, які впливають на можливості реалізації

потенціалу певного регіону або галузі та впливають на діяльність суб'єктів господарювання, що до них належать.

Фактори мікрорівня об'єднують ті явища, процеси, тенденції, які істотно впливають на реалізацію фінансово-економічного потенціалу певного підприємства, у тому числі в результаті здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Окрім наведених факторів, що можна виділити на основі існуючих досліджень особливої важливості набувають екологічні чинники. Після прийняття Європейського зеленого курсу [1] до якого долучилась і Україна, наголос світового співтовариства змістився на мінімізацію викидів вуглекислого газу, декарбонізацію світової економіки та локальних економік. Під посиленою увагою опинились джерела енергії, які використовуються при виробництві будь-якої продукції.

Зрозуміло, що європейський ринок не є єдиним однак, на нього орієнтуються у своєму законодавстві ряд інших країн та регіонів. Обмеження екологічного характеру можуть істотно знизити дохідність виробництва, та відобразитись та фінансово-економічних результатах підприємств, що обумовлює необхідність виокремлення цього фактору на макро та мезорівні.

З врахуванням усіх напрацювань та тенденцій розвитку світової економіки пропонуємо перелік факторів впливу на фінансово-економічний потенціал підприємств, наведений на рисунку 1.

Запропонований перелік не є вичерпним, але, на нашу думку, на ньому відображено найбільш відчутні фактори впливу для кожного із рівнів.

Фінансові фактори на макрорівні характеризують можливості фінансової системи усієї держави, у той час як фінансові ресурси на мікрорівні відображають можливості залучення фінансових ресурсів на підприємстві.

Виробничі фактори на кожному із рівнів матимуть своє змістовне навантаження.

На макрорівні під виробничими факторами пропонуємо розуміти стан розвитку науки та техніки в цілому у державі, рівень її участі у світових ланцюгах створення цінності. У той же час на рівні галузі та на рівні підприємств це буде безпосередня характеристика використовуваних технологій.

Про важливість екологічних факторів було зазначено окремо. Рівень впливу підприємства на кожен із факторів знижується від макро до мікрорівня.

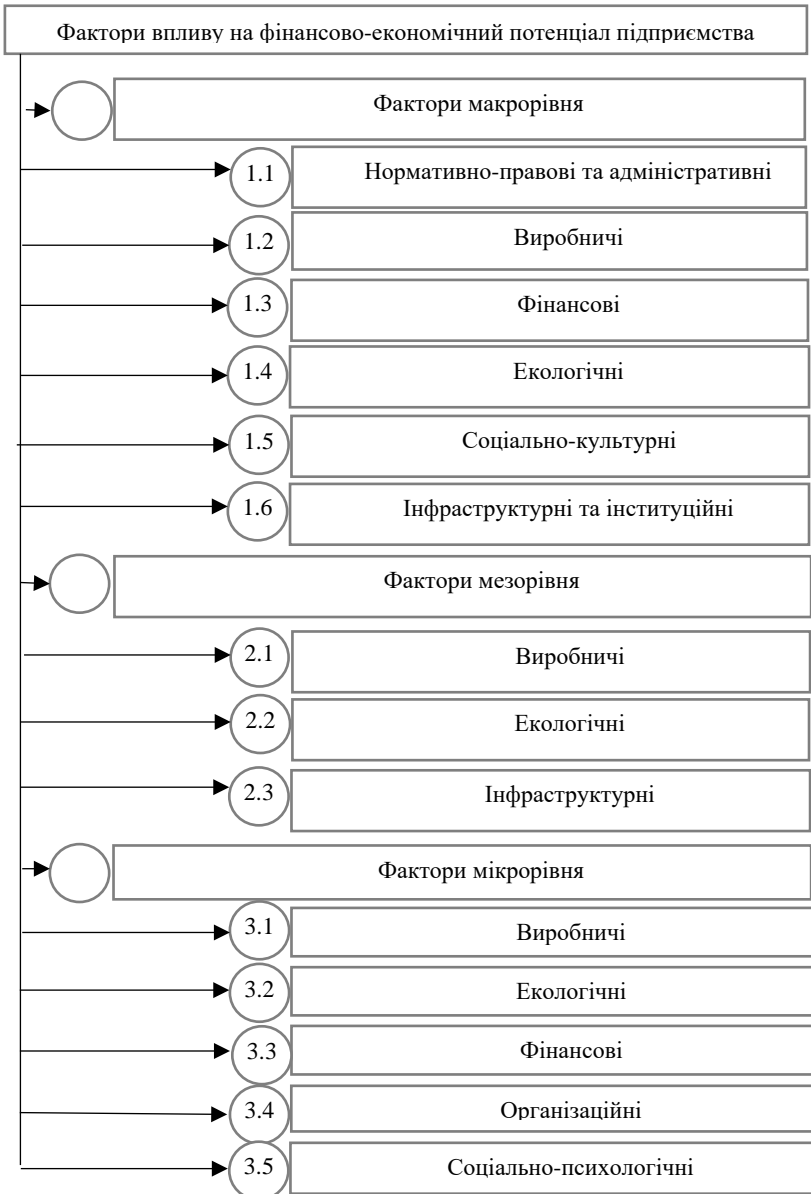

Рис. 1. Фактори впливу на фінансово-економічний потенціал підприємства

Джерело: розроблено автором

Таким чином, середовище здійснення діяльності підприємства залежать від різного ряду релевантних та нерелевантних факторів. Однак, їх сумарний вплив визначає ефективність та результативність здійснення діяльності окремим суб'єктом господарювання.

Література:

1. Європейський зелений курс: можливості та загрози для України : аналітичний документ. Квітень. Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля». 2020. URL: <https://www.rac.org.ua/uploads/content/571/files/european-green-dealuafinal.pdf>.

2. Ємельянов О. Ю. Особливості формування та оцінювання потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 4 (21). С. 195–201.

3. Зибарева О. В., Шилепницький П. І., Повержук У.-Ю. М. Комплексний підхід до оцінки фінансово-економічного потенціалу підприємства. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2018. Вип. I (69). С. 100–106.